

Naša gospodarska organizacija

HRANILNICA IN POSOJILNICA UČITELJSKEGA KONVIKTA V LJUBLJANI

Ta važna gospodarsko-kreditna zadruga je ena najstarejših učiteljskih ustanov, kajti obstoja že 32 leti.

Kot denarni zavod, ki posluje tudi v teži kritičnih časih redno brez motenj, ne rabi reklame in je ne dela.

Nesteto tovarišev (ic) je že uživalo, uživa in bo uživalo blagodat tega zavoda. Gotovo pa bi bila zadruga gospodarsko jača, ko bi se vse učiteljstvo znašlo med njim z družnim članstvom, saj znaša zadržni prispevek le Din 12-50.

Resnica je tudi, da leže prihranki našega učiteljstva po drugih zavodih mrtvi, ko bi bili v učiteljskem likvidni. To dejstvo pove mnogo.

Denar je sveta vladar. Kakor je ta zadruga na eni strani za učiteljstvo kot posojilnica tudi socialna ustanova, bi morala biti na drugi strani predvsem hranilnica njegovih malih prihrankov. Tovariš (ica)! Če si v srečnem položaju, daj svoj prihranek v svoj zavod, da bo lahko dobil tisti, ki ni vedno tako srečen in si mora včasih tudi izposoditi!

Učiteljski denar v učiteljske roke!

Mladinska mafica

—mm Božična številka »Našega roda« je izšla. Ekspedicija se je izvršila povečini v ponedeljek in v torek. Šole, ki te številke še niso naročile, naj to čimprej store.

—mm Ženski svet prinaša v svoji zadnji številki oceno o knjigah Mladinske mafice in lanskem letniku »Našega roda«. Med drugim piše tu Janez Rožencvet: »V osmem letniku »Kresnic« sta zbrala urednika več kot 30 zanimivih naravoslovnih, poljudnoznanstvenih in narodnopisnih črtic. Pri izbiri sta imela srečno roko in te »Kresnice« bodo s pridom izpolnjevale šolsko znanje vedočelne mladine. S »Pastircem« je Bevk vrsti svojih dosežanj spisov dodal novo delo. Tudi to pot je ostal realist. Popisal je gmajno in pastirsko življenje, kakršno je, ter ni zašel v zlagano idilo. Stvarno nam prikazuje socialno

—g Za »Pestevskov kamen« Učit. doma v Mariboru sta darovala Joško Bizjak, šolski upravitelj v p., Ljubljana, Din 100.— in Lobjnik Franc, živinozdravnik, Gornji grad, Din 30.—. — Simon Vodenik, šol. upr. v p., Kranj, pa je daroval iz hvaležnosti do svojega učitelja, pokojnega dr. Janka Bezjaka Din 50.—. Vsem darovalcem iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik UD.

—g Zadruga »Dom učiteljic« v Ljubljani vabi na sestanek, ki se bo vršil dne 4. januarja 1936. ob pol 10. uri dopoldne v šoli na Cojzovem grabnu v Ljubljani s sledečim sporedom: 1. Poročila o delovanju zadruge. 2. Predavanje g. Cirile Stebijeve: »Učiteljica — središče življenjske izobrazbe kmetske žene.« 3. Smernice za nadaljnje delo. — Vabimo vse tovarišice, naj se nam pridružijo. Zlasti poverjenice posameznih srezov naj se po možnosti odzovejo. Uresničenje naših načrtov zavisí le od naše zavednosti. — Načelnostvo.

—g Tovariši, učenci draga nam in priljubljenega, nepozabnega, pokojnega dr. Janka Bezjaka, postavimo mu skromen spomenik s tem, da podarimo vsak po svojih močeh primeren znesek za »Bezjakov kamen« Učit. doma v Mariboru, kjer bo potem vklesano v spominsko ploščo njegovo ime kot velezašlužnega pedagoga in prijatelja učiteljstva. Prvi prispevek je že vposlal nekdanji njegov učenec, Simon Vodenik, šolski upravitelj v p. v Kranju. Zneske pošljite po poštini nakaznici ali pa po poštini položnici na ček. račun št. 13.874. Učiteljski dom v Mariboru. Vsak, tudi najskromnejši znesek bo dobrodošel. — M. Kožuh, blagajnik UD.

stran pastircv, najmlajših in najbolj zapuščenih proletarcev našega naroda, ne da bi v dober namen pretiraval ali cemerav vzdihoval, ker pač ve, da je gola resnica najboljši pridigar. Psihološki motiv dejanja, zločinski naklep iz maščevalnosti je tako tipično otroški, da se bo skoro sleherni bralec domislil kakšnega podobnega primera iz lastnega življenja, ko se k sreči vendar ni zgodilo to, kar je iz maščevalnosti skoval. Zato je gotovo, da bodo »Pastirci« mladi in stari enako radi brali. Ostali dve knjigi kritik samo omenja. — Pri ocenjevanju lanskega letnika »Našega roda« navaja kritik dolgo vrsto sotrudnikov in dostavlja, da je to najbolj razširjen slovenski mladinski list, ki se je mladini zlasti priljubil, ker je ne pita dosti z osladnimi vzgojnimi storijami temveč ji prinaša bolj poučne in zanimive stvari.

Pretsedništvo

Jugoslovenskog učit. udruženja
Beograd

Učiteljstvo sreza veliko goričko sa svoje skupštine odaje svome vodstvu puno priznanje u borbi za naša staleška prava.

Pretsednik:

Fakin.

Jugoslovenskom učit. udruženju
Beograd

Učitelji sreza splitskog sa svoje jesenske skupštine izražavaju puno priznanje i jednodušno poverenje predsedniku Dimniku koji se odlučno nesebično izlaže u pravednoj stvari za učiteljska prava i interese kao i celom izvršnom odboru i šalju drugarski pozdrav.

Pretsednik:

Nikola Marinković.

Ivanu Dimniku,

predsedniku jugosl. učiteljskog udruženja,

Učiteljski dom

Beograd

Foča

Učitelji sreza fočanskoga izražavaju Vam puno priznanje i jednodušno poverenje te šalju drugarski pozdrav.

Sarajevo

Potpredsednik:

Cerović.

Jugoslovenskom
učiteljskom udruženju
Izvršnom odboru

Beograd

Uprava Sekcije sa pažnjom prati rad Izvršnog odbora na čelu sa predsednikom Dimnikom. Sa radošću ističemo da je uložio sve svoje duševne i fizičke snage u odbranu interesa članova i organizacije. Bez kolebanja i bez uzmičanja vršio je svoju tešku dužnost na opšte zadovoljstvo svih iskrenih prijatelja organizacije ne obzirajući se na posledice, svjestan da vrši časno djelo na mjestu, na koje je došao jednodušnim poverenjem cjelokupnog članstva. Uvjereni smo, da neće stati, već započeto djelo nastaviti sa istim elanom i puno volje. Uprava vam toplo zahvaljuje i izražuje puno poverenje.

Drugarski vas pozdravljamo,

Pretsjednik:

S. Bilčar.

Jugoslovenskom
učiteljskom udruženju

Beograd

Povodom primljene vesti o podizanju optužbe protivu drugova Dimnika u Kumelju, koji su u svojoj akciji izvršavali samo volju članstva, na sednici učiteljskog udruženja za srez ohridsko-struški održatoj 20-XI-1935 g. u Struzi, zbor je jednodušno odao priznanje svome vrhovnom predstniku i drugu Kumelju, na njihovom držanju povodom donete Uredbe o smanjenju prinadležnosti, želeći im istrajnost u svakom poduhvatu na visokoj zaštiti naših skromnih, ali opravdanih želja.

U to ime pozdravljamo našeg predsednika i druga Kumelja, uveravajući ih da je sa njima celokupno učiteljstvo.

Sekretar:

St. Popović, uč.

Pretsednik:

Rad. Selaković.

Gosp.

Ivanu Dimniku

i ostalim članovima Izvršnog odbora

Beograd

Na osnovu odluke sreske učiteljske skupštine učitelja sreza Ramskog od 13. novembra 1935 god., na kojoj je učiteljstvo upoznato sa Vašim energičnim zauzimanjem za učiteljski stalež i njegova prava, te sa neprijatnostima koje ste imali i imate zbog neodstupnosti i staleške odlučnosti u tom zauzimanju, — čast mi je, Gospodine predsedniče, da Vam, u ime učitelja sreza Ramskog i u ime svoje, odam puno priznanje na svejnoj požrtvovanosti u borbi da se učiteljskom, pa i celom činovničkom staležu povrate njegova osnovna prava — prava na pristojnu nagradu za naporan i pun odgovornosti rad.

24. nov. 1935 g., Rabrovo

U ime Sreskog učit. udruženja — V. Gradište

Pretsednik: Drag. Marković.

Pretsedniku

Jugoslovenskog učiteljskog
udruženja, Dimniku

Gospic

Beograd

Borcu za Učiteljska prava kao i celi izvršni odbor pozdravlja učiteljstvo Like za srezove Gospić, Gračac, Perušić.

Pretsednik:

Golač

Iz društva:

+ JUU SRESKO DRUSTVO SLOVENJ-
GRADEC je zborovalo v soboto, dne 7. decembra 1935. v Slovenjgradcu.

Od 48 članov-ic je bilo navzočih 29 t. j. 60,4%.

Predsednik tov. Kopač Leopold je pozdravil zbrano učiteljstvo in takoj prešel na dnevi red. Zapisnik je bil po prečitjanju — odobren. Tajnik tov. Iglar Rajko je nato poročal o došlih dopisih.

Soglasno se je obsojal izpad predsednika zagrebskega učit. društva Milojevića na predsednika JUU tov. Dimnika in sklenilo zahtevati uvedbo postopka pred častnim razsodiščem proti prvemu.

Z zadovoljstvom je navzoče učiteljstvo sprejelo vest, da je ustavljeno sodno postopanje proti predsedniku JUU tov. Dimniku, ko se je — vezan na svoj položaj — potezal za interese učiteljstva, šole in narodne prosvete.

Ker more znižati članarino le glavna skupščina, vztraja sresko društvo z dosedanjimi prispevki do konca letošnjega upravnega leta.

Sledil je referat tov. Cilenška »Psihologija in etika tekme«, nakar je tov. tajnik še poročal o delovanju »Učiteljske tiskarne« in njenem pomenu za naš stan.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v soboto 8. februarja 1936.

Kopač Leopold, preds. Iglar Rajko tajnik.

+ JUU SRESKO DRUSTVO ŽUŽEM-
BERK je zborovalo dne 14. XII. 1935. v Žužemberku. Po otvoritvi in pozdravih je tov. predsednik poročal o položaju v organizaciji, kar je članstvo z zanimanjem in odobravanjem poslušalo. Po vsestranskem razmotrivanju in razgovorih so se sprejeli na zborovanju sledeči sklepi:

1. Tov. Dimniku izrekamo za njegovo delo v učiteljski organizaciji, za zboljšanje našega gmojnega položaja popolno zaupanje; proti tov. Milojeviću pa se naj uvede častno razsodišče.

2. Udeležba pri društvenih zborovanjih mora biti obvezna za vse članstvo. Saj so zborovanja ona torišča, kjer se izmenjavajo naše misli, kjer krepiamo našo notranjo moč, ki je v sedanjih razmerah tako zelo potrebna. — Oni, ki plačujejo le članarino, še ne morejo biti pravi in resnični člani organizacije.

3. Na enorazrednice naj se nastavlja predvsem moške učne moči. Predhodno pa mora biti preskrbljeno za stan in delu primerno stanovanje in hrano. — Kjer tega ni, naj se take šole ne otvarjajo.

4. Ker so v krajih, ki so daleč od mest in železnice, življenjske potrebe v trgovini, obleka, obutev, zdravljenje, šolanje otrok i. dr. veliko dražje kot na banovinskih sedežih in v drugih mestih, zato naj se odpravijo oziroma izenačijo draginski razredi. — Pri sestavi bodočega uradniškega zakona naj se upoštevajo le fiksni prejemki, izenačeni za vso državo.

Nato je predaval tov. Perko o telovadbi in športu na osnovni šoli. Povedal je mnogo zanimivega ter podal marsikako lepo in koristno misel. Po referatu se je razvila prav živahna debata v katero so posegli zlasti vsi telovadci in športniki obojega spola. Tov. Perko za njegov trud in lepo predavanje najlepša hvala!

Nato je učiteljstvo ponovno vsestransko razmotrivalo o problemu novih šolskih čitank ter sprejelo sledečo resolucijo:

Učiteljsko društvo v Žužemberku se soglasno izjavlja in sicer iz kulturnega in gospodarskega stališča

1. proti dozdaj še nepreklicani nameri, da se monopolizira šolske učbenike, in apelira na sekcijo JUU v Ljubljani, da ponovno skuša v stiku z ostalimi sekcijami in drugimi kulturnimi ustanovami izposlovati razveljavljenje ministrskega konkursa za izdajo učbenikov pod ON. br. 1801 od 15. II. 1935.

2. da se ne izdela, ako obvelja načrt ožje ankete za sestavo novih čitank, kakor je bil objavljen v »Učit. tovarišu« od 7. nov. 1935., za nižje organizirane šole posebnih čitank ampak, da se razen za elementarni razred, izdela po snovi iz predvidenih čitank za II., III. in IV. razred osnovne šole, v skrebnosti, a vendar strnjeno upoštevajoč obliko, eno samo čitanko za osnovno šolo, iz predvidenih dveh čitank za I., II., III. in IV. razred viš. nar. šole, pa eno samo za vso viš. nar. šolo nižje organiziranih šol. S tem bi bila olajšana tudi tehnična stran in ugodno rešena olajšana plat takih čitank.

3. Čitanke, ki naj bi upoštevale predvsem vzgojno-beletristično vsebino, naj bi ne stale več kot 15 Din.

4. Čitanke za srbohrvatski jezik naj bi, kakor doslej, bile samostojne, po možnosti ena za nižje organizirane in dve za višje org. šole, izdelane po najboljših načelih jezikovnega pouka in strnjene dela v smislu predvidenih čitank za slovenski narodni jezik vsebujejo tudi najglavnejši pravopis in slovniške vežbe (n. pr. Rupel: Srbohrvatska vadnica za srednje šole).

Prihodnje zborovanje se bo vršilo meseca marca 1936.

F. Mervar, preds. Rafaela Hrovatova, tajnica.

+ Popravek k poročilu učiteljskega zborovanja, ki se je vršilo dne 7. decembra v Krškem. Pri blagajniškem poročilu so nekatere netočnosti. Ni res, da je predlagal tov. podpredsednik, da se članstvo zniža članarina mesečno za 1 Din. Res pa je, da je omenjeni predlog stavil tov. Mikulič. Netočno in pomankljivo je poročilo v odstavku »Tov. Bratko je predlagal, naj se fond za predavatelje zviša, kar pa ni bilo odobreno...« Res je, da se nisem strinjal s proračunsko postavko, za predavatelje v iznosu 400 Din. To pa zaradi tega ne, ker si je društvo osvojilo, da povabi našega vodilnega pedagoga g. prof. Avgusta Šiliha iz Maribora kot predavatelja na eno naših naslednjih zborovanj. Po kratki debati je bil osvojen predlog, naj se fond za predavatelje zviša na ta način, da je stavil nek tovariš dodatni predlog, da se bo ta postavka po potrebi zvišala iz postavke nepredvidenih stroškov, kar je članstvo soglasno odobrilo. Dalje ni res, da je bil sklep, da bomo zborovali meseca marca, pač pa se je sklenilo, da bomo zborovali meseca februarja v Krškem.

Bratko Rudolf s. r.

+ JUU SRESKO DRUSTVO V ŠKOFJI
LOKI je zborovalo v soboto 7. decembra v Škofji Loki. Zborovalce, 42 po številu, je pozdravil uvodoma predsednik tov. Vojteh Debeljak, imenoma še posebej predavatelja prof. g. dr. Pavla Blaznika, šolskega nadzornika tov. Zahrastnika, upravitelja meščanske šole g. Sovreta z nastavniki, umetnostnega zgodovinarja in kapelana g. Veiderja, ter na zborovanju prvič navzoče tov. Vidmarja, Čeponovo, Verhovčevu in Veljkovičevu.

Prvi del zborovanja je zavzelo izredno zanimivo in izvrstno podano predavanje g. prof. Blaznika, ki je v kronološkem redu podal razvoj loškega gospodarstva, njega faze, kolonizacijski sistem in gospodarsko upravo, do leta 1803., ko je oblast loških škofov prenehala in z njo tudi važnost Škofje Loke, ki ji je prišel prednjačiti sosednji Kranj.

Situacijsko poročilo tov. Debeljaka je obsegalo vse one elemente, ki zadevajo našo prosveto, šolo in stan. Opisal je dogodke do cela po vrstnem redu, prikazujoč stanje tako, kakršno je, brez olepšavanja.

O gospodarstvu je govoril tov. podpredsednik Kopalj, ki je v stvarno zelo utemeljenih izjavah naglasil važnost stanovskih gospodarskih ustanov, zlasti Učiteljske tiskarne, ki mora dobiti v našem okraju še več zadržnikov.

Tajniško poročilo tov. Košce se je omejilo na razne razpise, okrožnice in aktualna vprašanja, deloma splošnega, deloma krajevnega značaja.

Sprejeti so bili naslednji predlogi:

1. posebnega odbora za sestavo novih čitank se ne bo volilo, ker ima učiteljstvo polno zaupanje do širšega in ožjega odbora JUU, ki v tem pogledu že deluje;

2. glede na okrožnico Učiteljske tiskarne, je bila sprejeta samo prva točka, ki govori, naj postane podjetje absolutno konkurenčno, ostali dve točki sta bili odklonjeni z motivacijo, ki so bile sporočene UT posebej;

3. sekcija JUU naj se zavzame, da bodo dobivale okrajne učiteljske knjižnice subvencije, ki bodo omogočale, da bodo knjižnice na taki višini, da bo učiteljstvo rado posegalo po njih izdankih.

4. Članarina ostane do banovinske skupščine neizpremenjena, potem pa se bo določila po sklepih tega foruma.

5. Učiteljstvo obsoja izpad g. Milojevića na zborovanju zagrebskega društva Jedinstvo, izreka tov. Dimniku neomajno zaupanje in zahvalo, s pozivom, da vztraja na začrtani poti dalje. Zadeva naj se razčisti pred stanovskim razsodiščem.

6. »Popotnik« naj izhaja v neokrnjenem obsegu, ker je ta naš list tako rekoč edino pedagoško glasilo, do katerega učiteljstvo še more in edina opora v njegovem stremljenju po pedagoško-vzgojni naobrazbi.

7. Učiteljskemu domu v Ljubljani se dovoli brezobrestno posojilo v znesku 1000 Din.

8. Učiteljstvo se bo odslej obveščalo o važnejših dogodkih s prepisi okrožnic JUU in to deljeno po okrožjih: Šeška, Poljanska dolina in Sorško polje.

9. Prosvetni oddelek sreske izpostave v Škofji Loki se naprosi, da podvzame vse korake, ki se mu vidijo umestni, da pride škofje-loški okraj do svoje okrajne učiteljske knjižnice.

S pozivom, da se vse učiteljstvo še tesneje oklene svoje organizacije in da ji nudi v

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev Pevski tečaj Učiteljskega pevskega zbora mora vsled nepredvidenih ovir zaenkrat odpasti. Prihodnji tečaj se bo članstvu pravočasno naznanil. Pevci naj skladbe, ki jih imajo doma, pridno študirajo in obnavljajo, da bo tečaj, ki bo predvidoma kmalu, prinesel čim več koristi.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

Stanovska organizacija JUU Iz Izvršnega odbora

Gospodinu

Ivanu Dimniku

predsedniku Jugosl. učiteljskog udruženja

Beograd

U ime JUU društva za srez velikogorički čast nam je izraziti Vam svojo iskreno i toplu zahvalnost na svemu što ste poduzeli u odbranu naših staleških prava. Vama kao i Vašim najbližim saradnicima za sve napore i trtve na tom poslu svaka čast i naše neograničeno poverenje.

Drugarski pozdrav.

Pretsednik:

Petar Fakin.

Jugoslovensko učiteljsko
udruženje

Beograd

Skupljeno na glavnoj skupštini učiteljstva sreza vukovarskog pozdravlja predsednika i glavni odbor.

Depolo.

Gospodinu

Ivanu Dimniku

Pretsedniku Jug. učiteljskog udruženja

Beograd

U ime učitelja i učiteljica sreza gročanskog izjavljujem Vam zahvalnost na moralnoj i materijalnoj zaštiti svega učiteljstva i molim Vas da istrajate u radu.

Izražavamo Vam puno poverenje i gotovost da se zajednički borimo.

Drugarski pozdrav.

12. dec. - 1935 god. Pretsednik društva:
Gročka Miloš Daničić.